

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΑ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1854	Ὁσιομάρτυρος Δημητρίου ἐκ Σαμαρίνης Δευτέρα 18 Αὐγούστου 2014	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Ὁ ὀσιομάρτυς Δημήτριος ἐκ Σαμαρίνης

Σήμερα, ἀγαπητοί μου, κοντὰ στοὺς ἄλλους ἁγίους ποὺ τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία μας, ἐορτάζει καὶ ἓνας νεομάρτυς, ὁ ὀσιομάρτυς **Δημήτριος**, ὁ ὁποῖος –κατὰ τὸν βιογράφο του Πουκεβίλλ, πρόξενο τῆς Γαλλίας στὰ Ἰωάννινα καὶ αὐτόπτη μάρτυρα– ἦταν μοναχὸς τοῦ τάγματος τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ μαρτύρησε ἐκεῖ στὶς 18 Αὐγούστου τοῦ 1808. Ὁ ἅγιος αὐτὸς δηλαδὴ ἔζησε τὰ νεώτερα χρόνια, ὄχι «τῷ καιρῷ ἐκείνῳ» ποὺ λένε κάποιοι εἰρωνικά· ἔζησε καὶ μαρτύρησε δεκατρία χρόνια πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Καταγόταν ἀπὸ ἓνα ὠραῖο χωριὸ τῆς Πίνδου, τὴν Σαμαρίνα.

Στὰ μέρη αὐτά, τῆς **Σαμαρίνας**, ἔχει γραφῆ κάποια ἱστορία. Γι' αὐτό, προτοῦ νὰ σᾶς πῶ γιὰ τὸν βίο καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἄς ποῦμε λίγα λόγια γιὰ τὰ μέρη αὐτά. Στὴν Σαμαρίνα κατὰ τὸ ἔπος τοῦ '40 τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ γενναῖες γυναῖκες τῶν χωριῶν σήκωσαν στὶς πλάτες τους τὰ πυρομαχικά γιὰ τὴ μάχη τῆς Πίνδου. Γι' αὐτὸ εἶπα ὅτι ἡ περιοχὴ ἔχει ἱστορία. Ἄν κανεὶς ἔκανε τότε στρατιώτης στὴν Ἀλβανία, θὰ τὸ θυμᾶται.

Ἐκεῖ στὴ Σαμαρίνα ἡ Παναγία σταμάτησε τὶς φάλαγγες τῶν Ἰταλῶν ποὺ κατέβαιναν σὰν ποτάμι πρὸς τὰ κάτω. Ἐκεῖ ἦταν ὁ Δαβάκης. Κοντὰ σὲ μιὰ ἐκκλησιὰ τῆς Παναγιᾶς, ἐκεῖ δόθηκε ἡ μεγάλη μάχη καὶ ἡ **Παναγία σταμάτησε τοὺς ἐχθρούς**, τοὺς ἔσπρωξε πρὸς τὰ πέρα, γιὰτὶ ἔτσι ἦταν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὅχι ἡ παλληκαρwsύνη καὶ ἡ ἀνδρεία μας, ἀλλὰ τὸ χέρι τῆς Παναγιᾶς τοὺς σταμάτησε ἐκεῖ· τὸ πιστεύουμε, γι' αὐτὸ ψάλλουμε «*Τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια...*».

Ἐκεῖ λοιπὸν στὴ **Σαμαρίνα**, στὸ ὠραῖο αὐτὸ χωριὸ ποὺ ἔνε ἐφτακόσα - ὄχτακόσα μέτρα πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα, ἐκεῖ ποὺ κατοικοῦν ἀπλοῖκοι βοσκοί, ἀθῶοι ἄνθρωποι, ἐκεῖ ἔζησε ὁ ἅγιος Δημήτριος ὁ νεομάρτυς.

Τσοπᾶνος, βοσκὸς ἦταν. Αὐτοὶ οἱ βοσκοὶ –

ὄχι ἐπίσκοποι, ὄχι καθηγηταί, ὄχι θεολόγοι, ὄχι σωματεῖα–, αὐτοὶ κρατοῦν τὴ θρησκεία, αὐτοὶ εἶνε οἱ στυλοβάτες τοῦ ἔθνους. Βοσκὸς ὁ νεομάρτυς Δημήτριος. Γράμματα δὲν ἤξερε. Ἄλλὰ εἶχε μιὰ **ἀγάπη στὴν Παναγία!**

Δὲν ἦταν σὰν μερικοὺς ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς ποὺ **βλαστημοῦν τὰ θεῖα**. Κατάλαβες; μιὰ ἐπίγεια βασίλισσα δὲν τολμοῦν νὰ τὴ βλαστημήσουν, γιὰτὶ ὅποιος πῆ κακὸ λόγο γιὰ τὸν ἐπίγειο ἄρχοντα, ἔχει ὀχτῶ μῆνες φυλακῆ, ἀλλὰ ὅποιος βλαστημᾷ τὴν Παναγία δὲν τιμωρεῖται. Μεγάλη λοιπὸν ἡ βασίλισσα τῆς γῆς, μικρὰ ἡ βασίλισσα τῶν οὐρανῶν! μεγάλη ἡ βασίλισσα, μικρὰ ἡ Παναγία! Μ' αὐτὸ ποὺ λέω δὲν ἐννοῶ νὰ ὑβρίζουμε τοὺς ἐπιγείους ἄρχοντες μας, ἀλλὰ λέω, τί εἶνε μιὰ βασίλισσα τῆς γῆς μπροστὰ στὴν Παναγία, τὴ βασίλισσα τῶν οὐρανῶν; Καὶ ὅμως τὴν ὑβρίζουμε· τὴ βρίζουμε μέρα - νύχτα, πρῶτὴ μεσημέρι βράδυ. Κ' ἔπειτα περιμένουμε βοήθεια ἀπὸ τὴν Παναγία; ποὺ μόνο τὸ δαχτυλάκι της νὰ κουνήσῃ ἡ Παναγία, μόνο τὸ δαχτυλάκι της νὰ κἀνῃ ἔτσι ἡ Παναγία, μᾶς ἔκανε ὅλους κάρβουνο. Ἄλλὰ εἶνε μεγάλη ἡ χάρις της καὶ ἡ εὐσπλαχνία της.

Ὁ ἅγιος Δημήτριος λοιπὸν εἶχε μεγάλη ἀγάπη στὴν Παναγία. Εἶχε διαρκῶς στὸν κόρφο του **μιὰ εἰκόνα της**, ποὺ τὴν εἶχε ζωγραφίσει ἓνας καλόγερος καὶ τοῦ τὴν εἶχε δώσει ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός. Τὴν εἶχε πάντα μαζί του μέρα - νύχτα. Ὅπου βρισκόταν τὸ ὄνομα τῆς Παναγιᾶς ἔλεγε. Ἦξερε ἀπ' ἔξω τὸν Ἀκάθιστο ὕμνο. Ἐλεγε τὸ «*Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με*» καὶ τὸ «*Θεοτόκε Παρθένε...*». Πήγαινε ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ καὶ μιλοῦσε γιὰ τὸ Χριστό, κ' ἔκανε τοὺς Χριστιανοὺς νὰ μετανοοῦν καὶ νὰ κλαῖνε. Ἔκανε θαύματα μὲ τὴν εἰκόνα αὐτῆ· ἔμπαινε σὲ σπίτια ἀρρώστων σὰν γιατρὸς καὶ θεράπευε ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μιὰ μέρα τὸ ἔμαθε ὁ Ἀλῆ πασᾶς στὰ Γιάννενα, ὅτι κάποιος καλόγερος τσοπᾶνος γυρίζει τὰ χωριά καὶ ἔχει στὸν κόλπο του τὴν εἰ-

κόνα τῆς Παναγίας. Διέταξε, τὸν ἔπιασαν οἱ Τούρκοι καὶ τὸν ἔφεραν μπροστά του γιὰ **ἀνάκρισι** μὲ τὰ χέρια δεμένα. –Πῶς λέγεσαι; –Δημήτριος. –Τί κάνεις; –Βοσκός. –Κηρύττεις τὴ βασιλεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; –Ὁ Θεός μου βασιλεύει ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. –Τί ἔχεις ἐκεῖ στὸ στήθος σου; –Τὴν σεβαστὴ εἰκόνα τῆς ἁγίας μητρὸς τοῦ Κυρίου μου. –Θέλω νὰ τὴ δῶ, δός μου τὴν. –Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀτιμασθῇ· δῶσε διαταγὴ νὰ μοῦ λύσουν τὸ ἕνα χέρι καὶ θὰ σοῦ τὴ δείξω. –Ἔτσι ταραζεις τὰ πνεύματα; εἴμαστε λοιπὸν ἔμεῖς βέβηλοι; Ὁνομάτισε ποιοὶ εἶνε οἱ συνωμότες σου. –Οἱ συνωμότες μου εἶνε ἡ συνειδήσί μου καὶ τὸ καθήκον. –Ἄπιστε!... –Ἡ ὀνομασία αὐτὴ εἶνε γιὰ μένα τιμὴ. –Φέρεις τὴν εἰκόνα τῆς παρθένου, ποῦ πάνω της λένε ὅτι ὑπάρχουν μεγάλα θέληγτρα; –Πὲς θαύματα. Ἡ μητέρα τοῦ σωτήρος μου εἶνε ὁ μεσίτης μας στὸν ἀθάνατο Υἱὸ της καὶ Θεό. Τὰ θαύματά της εἶνε καθημερινὰ σ' ἐμᾶς καὶ τὴν ἐπικαλούμεθα κάθε μέρα. –Νὰ δοῦμε λοιπὸν τώρα ἂν θὰ σὲ ὑπερασπισθῇ. Δῆμιοι, βασανίστε τον...

Καὶ ἄρχισε τὸ **μαρτύριό του**. Τὸν φέρνουν μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ Ἀλῆ πασᾶ κι αὐτὸς τὸν φτύνει στὸ πρόσωπο. Τοῦ ἀποσποῦν τὴν ἁγία εἰκόνα. Τοῦ ἐμπήγουν μυτερὲς σφήνες στὰ νύχια τῶν ποδιῶν καὶ τῶν χεριῶν καί, ἐνῶ τοῦ τρυποῦσαν τοὺς βραχίονες, ἀπ' τὸ στόμα του ἀκούγονταν τὰ λόγια: «Κύριε, σπλαχνίσου τὸν δοῦλο σου. Βασίλισσα τῶν οὐρανῶν, προσεύχου ὑπὲρ ἡμῶν». Σφίγγουν δυνατὰ τὸ μέτωπό του μὲ ἀλυσίδα ἀπὸ μικρὰ ὀστᾶ, τόσο ποῦ οἱ δῆμιοι κουράζονται. Τὸν κρεμοῦν μὲ τὸ κεφάλι κάτω πάνω ἀπὸ φωτιὰ ποῦ τοῦ ψήνει τὸ κρανίον. Ἀναποδογυρίζουν ἐπάνω του ἕνα τραπέζι, ἀνεβαίνουν πάνω καὶ χορεύουν γιὰ νὰ συντρίψουν τὰ ὀστᾶ του. Κι ἀφοῦ νίκησε καὶ τὶς σφήνες καὶ τὴ φωτιὰ καὶ τὰ πηδῆματα, τὸν περιμένε ἄλλο βασανιστήριον, ἕνα σπάνιον μαρτύριον. Γιὰ ἀκούστε. Διέταξε ὁ Ἀλῆ πασᾶς νὰ τὸν χτίσουν! Τὸν ἔχτισαν μέσα στὸν τοῖχο μέχρι τὸ λαιμό, ἀφήνοντας ἔξω ἐλεύθερο μόνο τὸ κεφάλι του, καὶ τὸν ἔτρεφαν γιὰ νὰ παρατείνουν τὴν ταλαιπωρία του. Κάθε μέρα τοῦ ἔλεγαν: –Ἀρνῆσου τὸ Χριστό. – Ὅχι ὄχι ὄχι! Ἔζησε ἔτσι δέκα μέρες ἀναπνέοντας δύσκολα καὶ ἀσθμαίνοντας, καὶ τὴν δεκάτη ἡμέρα ἐξέπνευσε ἐπικαλούμενος ἀπὸ ἑκεῖ ποῦ ἦταν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Οἱ τελευταῖες του λέξεις ἦταν τὸ ψαλμικὸ «*Ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, ὅτι Κύριος εὐηργέτησέ σε*» (Ψαλμ. 114,7) (ἀπὸ τὸ ἔργο «Συναξαριστὴς Νεομαρτύρων», ἐκδ. «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1996², σ. 728-30, μὲ τὰ ἀκριβῆ στοιχεῖα ἀπὸ τὸ βιβλίον

τοῦ F.C.H.L. Roumeville «Ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς ἐπανάστασης, ἥτοι ἡ ἀναγέννησις τῆς Ἑλλάδος», μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Ξενοφάντος Δ. Ζυγούρα, τόμ. Α', Ἀθῆναι 1890).

Ζοῦσαν μέχρι πρὸ ἐτῶν τσελιγκάδες ποῦ τὸ θυμοῦνταν αὐτό.

* * *

Σὲ τέτοια χρώματα, ἀδέρφια μου, ἐγράφη ἡ ἱστορία μας. Δὲν ξέρω τί γράφει ἡ ἱστορία τοῦ ἄλλου κόσμου. Δὲν εἶμαι προφήτης γιὰ νὰ ξέρω τὸ μέλλον. Εἶμαι ἀνάξιος νὰ σᾶς κηρύττω τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ ἤμουν εὐτυχῆς νὰ εἶχα φτεροῦγες νὰ πετάξω καὶ νὰ φύγω –καὶ θὰ τὸ κάνω σύντομα–, νὰ βρῶ μιὰ σπηλιά, νὰ μείνω μέσα νὰ κλαίω τ' ἁμαρτήματά μου καὶ τ' ἁμαρτήματά σας. Ἀλλὰ σᾶς λέω· θὰ ἔρθουν χρόνια δύσκολα, ἀδελφοί. Τὰ «*σημεῖα τῶν καιρῶν*», σημεῖα ἐν οὐρανῶ καὶ «*σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις*» (Ματθ. 16,3· 24,30· Λουκ. 21,25), ἔρχονται. Ἀδελφοί, μὴ σᾶς ἀπατοῦν οἱ ψευδοπροφήτες· ἔρχονται τὰ μεγάλα σημεῖα. Σείεται ὁ κόσμος γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας. Τὸ μέλλον εἶνε ἄγνωστο, ἐσφραγισμένο βιβλίον. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη οἱ Ἕλληνες ἀρνηθοῦν τὶς παραδόσεις τους, καὶ οἱ πέτρες θὰ φωνάζουν.

Δυὸ λέξεις ἀκόμη. Θὰ μοῦ πῆτε· Αὐτὸ τὸ φτωχαδάκι ποῦ πέθανε χριστό, ποῦ ἔκανε καὶ Τούρκους ἀκόμη νὰ πιστέψουν, θὰ μοῦ πῆτε, **ποῦ βρῆκε αὐτὴ τὴ δύναμι**; Τὴ δύναμι αὐτὴ τὴ βρῆκε, γιὰτὶ ἦταν μαθητὴς – τίνος; Τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ. Γιὰτὶ πέρασε καὶ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἀπὸ τὴ Σαμαρίνα, καὶ ἔβαλε σταυρό. «*Τὸ κορμί σας*», ἔλεγε, «*ἄς τὸ καύσουν, ἄς τὸ τηγανίσουν· τὰ πράγματά σας ἄς τὰ πάρουν, μὴ σᾶς μέλει, δώσατέ τα· δὲν εἶνε ἰδικὰ σας. Ψυχὴ καὶ Χριστὸς σᾶς χρειάζονται. Αὐτὰ τὰ δύο ὅλος ὁ κόσμος νὰ πέση ἐπάνω σας, δὲν ἔμπορεῖ νὰ σᾶς τὰ πάρη, ἐκτὸς καὶ τὰ δώσετε μὲ τὸ θέλημά σας. Αὐτὰ τὰ δύο νὰ τὰ φυλάγετε, νὰ μὴ τὰ χάσετε*» (ἡμ. ἔργ. Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, Ἀθῆναι 2013², σ. 180). Μετά, ἀφοῦ εἶπε τὰ χρυσᾶ αὐτὰ λόγια, ποῦ δὲν ὑπάρχει ζυγαριὰ νὰ τὰ ζυγίσουμε, κοίταξε τὰ ψηλὰ βουνά, τὶς μεγάλες κορυφές, καὶ εἶπε μιὰ προφητεία ποῦ βγῆκε ἀληθινὴ στίς ἡμέρες μας: «*Εὐλογημένα βουνά, πόσες ψυχὲς θέλετε σώσει ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ*» (ἔ.ἀ.σ. 14), ἐσεῖς θὰ σώσετε τὴν Ἑλλάδα. Καὶ πράγματι, μέχρι ἐκεῖ σταμάτησαν τὸ '40 τὰ «κοκορόφτερα», οἱ Ἴταλοὶ ποῦ ἐπάνω στὰ στρατιωτικὰ καπέλλα τους εἶχαν στολίδια ἀπὸ φτερά.

Τέτοιας γενιᾶς εἴμαστε ἀπόγονοι.

Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, διὰ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς. Ὅν, παῖδες Ἑλλήνων, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

† **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**